

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercuria si Sambat'a.

Prețulu

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in lăintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci. — Numeri singuratici se dau c'ate cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare c'ate 7 cr., la a dou'a si a trei'a c'ate 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 26.

— Sibiu, Sambata 28/9 Aprile. —

1881.

Deschidere de prenumeratiune
la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Aprile inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumerasera dela 1/13 Aprile 1880 pe 1 anu, dela 1/13 Iuliu pe 9 luni, era altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lunei Martiu. Pentru-ca se potemu regul'a de timpuriu o expeditiune esacta a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectivi se binevoi'esca a isi descoperi vointi'a inainte de 1/13, innoindu -'si abonamentulu cu pretiurile aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni inlăintrulu monarchiei, era in afara din monarhia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci pe 1/2 anu, in aur sau in bilete de banca sau hipotecarie, era fractiunile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Observari privitoare la controvers'a, ce esista acum de mai multi ani, intre parochienii greci si romani ai sfintei biserici greco-orientali cu chramulu sfintei Treimi, din cetatea Brasiovului, in privinti'a administratiunei averei bisericesci.

A face istoriculu acestei biserici, ar fi pentru acestu locu, unu ce prea voluminosu si prea lungu, era despre alta parte, pentru starea cestiunei presente, irrelevantu, de ore ce in urm'a controversei anterioare, despre dreptulu romanilor la ac'asta biserica s'a enuntiatu dej'a dela locurile mai inalte, ministeriulu de culte si instructiunea publica, egal'a indreptatire; respective reciprocitatea intre parochienii romani si parochienii greci, in ceia-ce privesce cultulu divin, adeca ca acesta se se tina si seversiesca o septemana prin preotulu grecu si cantareti greci, in limba grecesca, — era alta septemana prin preotulu romanu si cantareti romani in limba roman'esca, acoperindu-se tote spesele, intre cari se intielegu si lefele ambiloru preoti, din veniturile averei bisericesci. Prin urmare, ar fi creditu cineva, si cu totu dreptulu, ca prin ac'asta este resolvita si cestiunea privitoare la administratiunea averei bisericesci, devreme ce grecii si romanii ca fii si parochienii uneia si aceleiasi biserici, dupa tote formele si prax'a ce se afla in vigore la tote bisericele crestinesci au egale drepturi si in privinti'a administrarei averei bisericesci, precum si datorintia incatu veniturile acesteia n'ar ajunge, a concurge la acoperirea speselor necesari, si ac'asta cu atata mai virtosu ca-ci nu numai parochienii actuali greci si romani, cari in decursulu timpului au venit si s'au asediatu, in interessulu afacerilor lor in cetatea Brasiovului, dar chiaru si aceia greci, bulgari sau romani de religiunea ortodoxa resarit'ena, cari dupa ac'asta voru veni si se voru asedia in cetatea Brasiovului cu intentiune de permanentia fia ca comercianti, fia ca industriasi, omeni cu stare, omeni de onore, de caracteru, devinu cu timpulu parochieni de frunte, si partasi la tote drepturile st. biserici, ceea ce asemenea se intempla la tote bisericele din lume, si deci cu atata mai virtosu la noi. Deorece in biseric'a nostra greco-orientala nu se recunosc dreptulu de patronatu, ori si cine a facutu biseric'a, ori si cine a dotat-o, nu inporta nimicu, nu da nimurui unu dreptu exclusivu de proprietate sau de administratiune. Biseric'a este a parochieniloru si averea a bisericei nealienavera, avendu toti parochienii egale drepturi respective datorintie a se ingriji prin epitropi alesi din sinulu lor pentru bun'a administrare si conscientios'a folosire a venituriloru, conformu documentelor de dotatiune si intentiunei fundatoriloru.

Asia este, inse fiinduca in opozitiune cu acestea inaltulu ministeriu cu ocaziunea decisiunei asupra cultului divin, a aflatu de cuviintia, a lasa administratiunea averei bisericei comune, totu in manile epitropiloru greci, s'a escatu din nou controversa intre parochienii greci si romani pretindindu cesti din urma ca se fia si ei reprezentati in epitropie.

Dupa multe chietuele si ostenele ca se tacu de alte jertfe din partea romaniloru acum dupa unu timp de mai multi ani a urmatu si in privinti'a asta decisiunea inaltului ministeriu de culte si instructiunea publica intr'acolo, ca Escelenti'a sa domnulu ministru va institui o epitropia de optu individi din greci si romani, cari voru administra averea bisericei sub presidiulu unui comissaru ministerialu pe care ilu va denumi ministru si ilu va prevedea erasi ministru cu instructiunile necesari, denumindu de atare acum pre comitele supremu alu cott. Brasiovului domnulu Szentivanyi Gyula de religiunea reformata. Acestu comissariu in afacerile administratiunei averei bisericei greco-orientale, va avea votu decisivu, candu voturile voru fi egali decide votulu presiedintelui, partea nemultiamita cu decisulu epitropiei va potea recurge la ministru, era cu decisiunea ministrului va debui a se multiamine mai avendu in contra nici unu remedi. — Acestea le dispune domnulu ministru, precum se vede din decisiunea ministeriala, ca se se asigure averea bisericei, fara inse de a motiva, nici cu unu cuventu, ca aceiasi avere s'ar afla periclitata, ceea ce cu atata mai pu'cinu se pote presupune, fiindu epitropii greci omeni cu avere si destula garantie, ba incatu sciu, fara ca se fi cerutu asia ceva partile controvers. Ne mai auditu! Decisiune fara petitu! Ac'asta decisiune ministeriala este in contra amecelor parti vatamato're de vaz'a si autoritatea toturor corporatiuniloru si organelor bisericei greco-orientali si este in fine cu totulu in contra statutului organicu alu aceleiasi biserici, intaritu de Maiestatea sa si este in fine evidentu in contra legiloru patriei, ceea ce se vede prea luminatu, de ore-ce, averea bisericei incrediuta in manile epitropiloru de astadi greci, precum si a epitropiloru alegendi(?) seu de numindi din romani se privesce ca periclitata, care va se dica, cei 8, di optu epitropi, ba ce e mai multu nici protopresbiterulu, care ca atare, are a asista la darea ratiociniului de c'atra epitropi, nici sinodulu parochiale complexulu toturor parochieniloru a bisericei S-tei Treimi, caruia are a se face cunoscutu ratiociniulu, nici consistoriulu archidiecesanu, ba nici chiaru archiepiscopulu si mitropolitulu, la care in casu de dificultati, partea nemultiamita are voia a recurge, nu s'a consideratu de c'atra d. ministru de suficienta garantia pentru asigurarea averei respectivei biserici, ci numai chiaru si eschisivu, Escelenti'a Sa domnulu ministru si comissariulu seu. — Dar ce ar fi? daca s'ar intorce lucrulu si aru dice biseric'a autonoma: ca tocma daca se amesteca in averile bisericesci elemente straine, barbati de alte confessiuni, cari nu cunosc limb'a poporului, interesele biserice si lipsele credintiosiloru cu o influintia prevalenta, decidietore ca se nu dicu omnipotente, tocma prin ac'asta privesce averea biserice periclitata, ajungerea scopului intentionatu de fundatori paralisata, ba chiaru si exercitiulu religionariu inpedecatu in cursulu seu. Este in contra statutului organicu, de orece ac'asta decisiune nimicesce cu totulu autonomi'a bisericei greco-orientali, care prin statutulu organicu este recunoscuta si spre a careia operare si sustinere inviolabile sunt chimate corporatiunile bisericesci, ceea ce luminatu se vede din statutulu organicu dispuasetiuni generali Nr. I, era corporatiunile chimate spre operarea ei sunt: Sinodulu parochialu st. or. §. 7, Nr. 7, comitetulu parochialu st. or. §. 23 Nr. 14, sinodulu protopresbiteralu st. or. §. 50 Nr. 4, sinodulu eparchialu st. or. §. 96 Nr. 1, in fine consistoriulu eparchialu §. 121 Nr. 5, si romanii parochieni ai cestionatei

biserici, se afla intru tote pe terenulu statutului organicu. Ei tinu sinodu parochialu, ei alegu deputatu la sinodulu protopresbiteralu, precum si la sinodulu archidiecesanu si congresulu nationalu-bisericescu, ei deci se afla strinsi obligati nu numai a nu provoc'a calcarea autonomiei biserice si a nu se face complici (partasi) la aceea, luandu parte la o asemenea epitropia parochiale, care ar sta sub unu presidiu de limba si confessiune straina, precum s'a aratatu mai susu, ci din contra cu tote mijlocele, pe cale legala, a apar'a aceiasi in contra ori-caroru atacuri. Dara este si in contra legiloru positive art. IX a 1868 §. 3 prin care asemenea autonomi'a bisericei ortodoxe raseritene este garantata.

Dar va dice cineva ca parochienii greci in acarora mani, de presinte se afla administratiunea averei bisericesci nu recunosc statutulu organicu si prin urmare, lor prin mai susu laudat'a decisiune ministeriala nu li s'a facutu nici o nedreptate. Ac'asta nu sta, antai, pentru-ca statutulu organicu e pentru tota biseric'a romana de religiunea greco-orientala din Transilvani'a si Ungari'a, apoi ca la biseric'a din cestiune majoritatea parochieniloru este romana prin urmare art. de lege IX 1868 §. 9 nu se potrivece la biseric'a prelaudata, dar nu se potrivece nici pentru aceea pentru-ca art. IX §. 9 dice: ca se lasa in casulu presinte, grecii in manipularea averei si fundatiuniloru lor comunali bisericesci, inse averea si fundatiunile biserice st. Treimi din cetatea Brasiovului nu sunt ale lor ale vreo cativa parochieni greci, ci sunt comunali bisericesci ale biserice comune, prin urmare ale toturor parochieniloru greci si romani, ceea ce se dovedesce si prin aceea ca din venitul aceluora s'a acoperitu totudeauna si se acopere astadi tote spessele st. biserici atatu pentru greci catu si pentru romani si ac'asta chiaru si in urm'a ordinatiuniloru mai inalte. Dar dato non concessu, lasandu-se dupa acestu paragrafu grecii si pe viitoriu in tote acele drepturi ale lor care le au exercitatu pana acum'a, in administrarea de sine (autonoma) a afacerilor comunali bisericesci, prin acestu §. li se garantedia autonomi'a, era prin dispositiunile decisiunei ministeriali, autonomi'a ac'asta este cu totulu calcata.

Deci! seu vomu lua pe parochienii romani separati, ca biserica roman'esca, si pe parochienii greci erasi separati ca biserica grecesca, seu ceea ce este si mai corectu, precum este intr'adeveru, de jure et de facto, 'i vomu lua intrun'a ca fii si parochienii unei si aceleiasi biserici comune, precum s'a aretatu mai susu. — In totu casulu se constata ca autonomi'a biserice, prin lege garantata, si anume in casulu primu si alu 3-lea statutulu organicu si art. de lege IX §. 3, era in casulu alu doilea prin articolulu de lege IX §. 9, 1868, prin despomenit'a decisiune ministeriala este cu totulu calcata. Va dice cineva: e treb'a partiloru controvers.

En se vedemu acum nitielu! este ac'asta controversa intre greci si romani o afacere privata a partiloru, seu este comuna a biserice gr.-orient?

In catu este cestiunea numai pentru individi, cari au se intre in epitropie, se administredie si conduca trebile economice bisericesci scolari si fundationali, ar fi privata, de ore-ce nu inporta multu, daca x. ori y. sunt epitropi se intielege de sine, omeni credintiosi, cu garantie, din sinulu biserice, ca-ci ori-cine va fi, are de a'si da ratiociniu cu documente despre tote perceptele si erogatele; era daca luamu rezultatulu, prin care s'a sdruncinatu din fundamentu autonomi'a biserice, precum s'a aratatu mai susu, apoi in adeveru, ca controvers'a numai este privata, ci este comuna; si asia nici partile controvers, nu se potu, nu le este permis a se multiam cu aceea hotarire, precum nici ca se multiamesce, ca dupa cum se vorbesce grecii s'au si dusu la Pest'a, dar chiaru si multiamindu-se

densele, totusi este cea mai sfanta si strensa datorinta a corporatiunilor respective, pe bas'a st. or. paragrafi citati, a face pasii necesari, pe calea sa pentru apanarea si sustinerea vadii si autonomiei bisericeii ortodoxe greco-orientale. Ceea ce imi place a spera ca de cumva nu se va fi facutu deja se va face negrisitu fara intarziere cu tota energi'a, si intr'unu modu corespundietoriu demnitatiei bisericeii noastre.

Unu amicu alu legalitatiei
si autonomiei.

R o m a n i ' a .

Proclamarea Regatului Romanu 14 Martiu 1881.

(Fine.)

D. N. Jonescu. D-nii mei, nici numele, nici faptul acesta nu este nou in istoria Romanilor. Sunt siapte secole de candu intre Carpati si Balcani a resunatu acestu nume de Rege Romanescu. Nu surprindemu dar pe nimeni, pe nici unulu dintre poporale care s'au aflatu cu noi in relatii sau in lupte, candu astadi, dupa ce amu intratu cu bune conditii si cu perfecta procedare in famili'a Statelor Europene, luamu o numire care este mai in acordu cu usurile acestor State, cu limbajulu lor. Pentru noi, numele de Rege, numele de Regatu, pe care-lu aplicamu suveranitatii noastre, nu este astadi de catu o afirmare mai multu ca amu intratu in famili'a Statelor Europene. Asia vomu fi considerati ca unu Statu nationalu care nu mai are nici o lupta de intreprinsu pentru a-si indeplini inalte ambitii suverane; suntemu din punctulu acesta de vedere in dreptu de a crede, ca nici o dificultate nu va intemina notificarea care se va transmite poterilor celor mari si tuturor celorlalte State Europene, despre indeplinirea acestui ultimulu actu alu constituirii noastre definitive. Nu este dar unu lucru care se se puna catusi de puinu in ingrijire, ca trebe se-lu justificamu altminteri de catu prin voturile noastre cugate, prin determinarea reflectata, prin solemnitatea deliberata, cari le damu acestui actu. O corona mai multu si nimicu altu.

Candu ne-amu intrebatu, daca indeplinirea acestui actu ar putea se ne aduca vre-o dificultate, atunci cu toti ne-amu respunsu: ca Europ'a cunoscea acesta inca de candu ea a venitu cu fortie colective in contactu cu noi, adeca dela 1857, candu Divanulu ad-hoc din Bucuresci, marginindu-se numai in dorintiele principale si politice, a spusu in actulu explicativu ca admitiandu monarchia constitutionalu, Romania avea se dea o garantia natiunilor civilisate in sinulu carora dorea se intre, cum ca ea va fi in totdeauna unu elementu de ordine si de progressu. (Aplause.)

Am disu acesta si ne-amu tinutu de cuventu. Pana acum n'am facutu nici unu actu in mijloculu desordinei si alu sangelui, fiindu-ca aci era o natiune care isi facea evolutiunile sale naturale, fiindu-ca aici era unu poporu care avea consciintia de noua vietia la care se renascea. (Aplause.)

La 1866, amu venitu de a da acestei dorintie o expresiune vie, adeca atunci candu amu alesu o persona pe capulu careia se se pue corona suverana, si atunci ce amu disu noi Europei? Ce a disu Suveranulu nostru? Ceea-ce amu disu noi, era cea mai sicura dovada despre bun'a nostra credintia, despre sinceritatea cugetarilor si faptelor noastre politice. Amu disu: continuamu indeplinirea dorintielor de care v'am rugatu se luati actu. Ce a disu Suveranulu nostru? A disu: astadi soldatu, maine cetatienu, unescu sortea mea cu a Romaniei, primescu puterea cum este; ca-ci Elu avea credintia ca pe capulu tiei si alu seu trebuia se vina coron'a meritata prin intentiunile leale de a intra cu cugetu bunu in famili'a europena. (Aplause.)

D-loru, permiteti-mi o mica explicare personala forte scurta. N'asiu fi voitu se aducu persoa mea aci, fiindu-ca nu are nici unu titlu la extrem'a d-vostra buna-vointia; dar sunt datoru se dicu ca la 1866, candu eu am combatutu principele strainu, am disu aceste vorbe, constatandu ca eram in divergentia de opiniune cu vointia tiei, exprimata prin Divanurile ad-hoc, am disu ca domnulu strainu in spiritulu nostru, este independenti'a, este intarirea nostra in famili'a Statelor Europene si am adaosu ca de ce nu s'ar putea se fimu si noi Statu independentu, si se avemu unu rege? Cuvintele acestea, textualu le am disu atunci: ceea ce s'a potutu pentru Greci, se va putea si pentru Romani.

A venitu ora se dicemu astadi Europei: amu

facutu noi prin noi insine ceea ce voi ati facutu pentru Greci. (Aplause.)

D-loru, nu mai me intindu a vorbi despre bravura ce a desvoltatu poporul Romanu in luptele pentru independentia; ar fi a face se vibreze cordela animei d-v. o data mai multu, si destulu a resunatu acesta incinta de unanimele si patrioticile nostre aplause.

Nu pentru acesta asi convia eu patriotismulu d-vostra, ca se ve aratati mandri ca curge in vinele nostre sange de Romanu; dar asi vrea se scie Suveranulu nostru, adaptatu cu atata sinceritate si indentificatu cu atata anima, ca Elu care a crediutu in valoarea si virtutea militara Romana, se credia si in patriotismulu si in civismulu natiunii Romane. (Aplause.)

Daca, luandu astadi unu nume si unu titlu precisu si bine definitu, care este o consecintia logica a recunoscerei independentiei nostre, urmamu totudeodata si o impulsione a animei nostre, acesta este o armonia fericita de care se cuvine a se tine comutu unei natiuni, ce a sciutu a uni simtimentulu animei cu vocea ratiunii. Si candu astadi indeplinu cea mai vie si mai ardinte dorinta a ori-carui romanu, in momentulu candu ve vorbescu si candu Adunarea seversiesce acestu mare actu, sunt sicuru ca sufetele eroilor romani dela Plevna tresaru de fericire in regiunile sfinte unde se afla! (Aplause prelungite si repetate.) Consultandu inse numai acea ratiune a diplomatiei me intrebui in ce schimbarea acesta de nume ar putea da nascere la o umbra chiaru de neincredere in Romania?

Mai antaiu, Romania, ca statu independentu, ca consecintia a suveranitatii sale, pote se si-dea ori-ce nume va voi. Acesta o practica tote Statele moderne, exemplele sunt numeroase, si nimeni nu le-a contestatu acestu dreptu, dupa cum sunt sicuru ca nu se va contesta nici noue. (Aplause.)

Dar abstractiune facendu de dreptulu in sine, la noi mai sunt si alte consideratii pentru cari schimbarea numelui nu trebe se provoce neincrederi sau temeri.

Noi nu vomu inceta nici-odata de a proba, prin faptele nostre, ca avemu consciintia despre rolulu ce ne este datu a indeplini si ca acestu rol este temperatu la noi prin sentimentulu datoriei ce avemu de a areta ca poporele care se regeneredia in Orientu, ca poporele care punu pe Capulu Suveranilor lor coronele regesci, sunt unu elementu mai multu de desvoltare si de inflorire pentru acele campii desolate ale Europei, pe care suflarea Europei le-a chiamatu la vietia. (Aplause.)

Pentru noi, Coron'a Regala care o vomu presenta Domnului Romaniei, dupa usurile moderne, va fi o reinviere a pactului dintre tiea si Domnu, ca si El va fi in totdeauna, precum a fostu si pana acum, fidelu pazitoru alu libertatilor poporului romanu. (Aplause prelungite.)

Candu celu de antaiu rege a cerutu o corona dela Santulu Papa, elu a intielesu ca dupa usulu de atunci, se contractedie cu acela care distribuia coronele, unu pactu de buna armonie. Candu noi astadi punemu pe capulu Domnului nostru coron'a regala, intielegemu se damu o proba de amicia fidela tuturor natiunilor europene care credu in libertate si in progressu.

De aceea credu ca bine amu facutu candu la art. I alu legii amu inaltiatu antaiu pe Romania la regatu, pentru ca Romania a fostu mai antaiu apoi Domnii, cari s'au insuflatu din maretiele ei aspiratiuni.

Asia dar, de astadi inainte, tier'a este inaltiatu prin sine la o demnitate superioara si ea va sci se se arate demna de acesta inaltiare.

Acesta este sperantia, acesta este credintia nostra a tuturor, pentru acesta vomu vota cu totii acesta lege. (Aplause prelungite.)

D. presedinte alu consiliului. D-loru, este de dator'a mea se ve multumescu din tota anim'a pentru sentimentele unanime ce ati manifestatu cu acesta ocaziune. Onorabilulu D. Jonescu a lamuritu, a caracterisatu care este intielesulu proclamarei regatului la noi; D-sa a spusu ca divanulu ad-hoc l-a proclamat. Si candu dicea cuvintele acelea, m'am uitatu la tribuna si am vediutu bustulu Campineanului, si atunci mi-am adusu aminte de unu faptu din istoria nostra. Se cautati, D-loru, in cancelari'a Austriei si veti gasi acolo ca inca dela Congressulu dela Sistovu, Cantacuzino si Campineanu, s'au dusu se cera unirea tierilor si regatulu. Campineanu inca dela 1838 s'a dusu la Londra si la Paris si a datu memorii, cerendu unirea principatelor si constituirea lor in regatu. Prin urmare, nu este o conditiune noua ci o conditiune care de secolu e necesara Romaniei, ca se pota se traiasca libera si independente, con-

stituindu unu elementu de ordine, de progressu si de civilisatiune in Orientu. (Aplause prelungite.)

— Se pune la votu art. I si se primesce in unanimitate.

— Se pune la vot. art. II si se primesce in unanimitate.

Se pune la votu proiectulu de lege in totalu. Votanti 99.

Majoritate absoluta 50.

Au votatu pentru 99.

D. presedinte. Adunarea a adoptatu in unanimitate proiectulu de lege.

Se traiasca Romania! (Aplause prelungite.)

Sedintia se ridica la 4 ore dupa amiazii si cea viitoare se anuntia pe Luni, 16 Martiu.

S e n a t u l u .

La Senatu lumea era si mai multa, ca-ci avusese timpulu se se afle acestu insemnatu evenimentu in tote unghiurile Capitalei. Bucuri'a si satisfacerea se vedea pe tote feciele.

Dupa ce presedintele a anuntiatu faptul dela Camera, d. G. Lecca a cerutu ca si in Senatu se se repete acelasiu actu.

Au vorbitu santi'a sa parintele Mitropolitu primatu, d. G. Cantacuzino, d. presedinte alu consiliului si d. Lascaru Catargiu, care a datu adesiunea in numele partidului conservatoru, si legea din Camera s'a votatu cu unanimitatea de 40 voturi.

— Marti, 7 curentu, o frumoasa ovatiune a fostu facuta Maiestatilor Loru Regelui si Reginei de catre poporatiunea israelita din capitala, gelosa de a inpartasi bucuria generala pentru proclamarea regatului. Pe la orele 6 jum. sera, o multime imensa implea atatu piati'a palatului catu si calea Victoriei dealungulu resedintiei regale, candu, in sunetulu muzicii, sosi delegatiunea israelita, precedata de doua mari table, un'a de catifea rosie, alt'a de metasa alba, pe cari erau brodate in auru inscriptiuni cu caractere ebraice, pe cari le intrebuintiedia israelitii in templulu lor pentru ornarea tabernacului, in dio'a postului celui mare de toamna (dio'a Jom kipur) ornate de corone regale in argintu si auru precum si de alte argintarii, ce de obicei inbraca tablele lui Moise in dilele cele mari, erau portate ca doua stindarde, ce au facutu o frumoasa impresia poporatiunei.

Mai bine de o suta stindarde tricoloru garnisite in auru erau portate de toti membrii deputatiunei.

Membrii din familiile Hillel, Halfon si Manoach lipseau, fiindu in mare doliu, ca-ci in aceea di se inmormenta la Paris, Isac Hillel Manoach, fratele simpatichului nostru censoru alu bancei nationale, Em. Hillel Manoach.

Manifestatiunea era condusa de d-nii Jacques Cohen, dr. Beck si dr. Stern, si compusa de mai tota elit'a israelitilor din Bucuresci, printre densii amu cunoscutu pe Hornstein, Visner, Schönfeld, Baïram, Lewy, dr. Rosenthal, dr. Blumenfeld, Cobilovits, in fine, mai tota societatea buna dintre israeliti.

Percursulu stradei Lipsani si calea Victoriei pana la palatu s'a facutu in cea mai mare regula si linisce.

Poporatiunea crestina, la vederea acestei manifestatiuni, era forte incantata, si simpatichisa forte multu cu israelitii, ca totdeauna.

La palatu, Maiestatile Loru Regale si Regin'a au aparutu pe balconu si au fostu forte caldurosu aclamate, precum si d-lu primu-ministru Bratianu (de si absentu.)

MM. LL. binevoindu a invita tota deputatiunea in corpore susu la palatu, a primit'o incongiuratu de casa sa, precum si de damele de onore, era cele doua buchete au fostu oferite MM. LL. de doui venerabili israeliti.

D. dr. Stern a felicitatu pe MM. LL. in numele junimei studiöse israelite prin urmatoarele cuvinte:

Prea Inaltiate Rege,
Prea gratiosa Regina,

„In mijoculu concertului obstescu de urari si felicitari entusiaste, cari resuna acuma in totu cuprinsulu tiei, ascultati si glasulu israelitilor romani, cari, inpartasindu bucuria generala, vinu a saluta cu dragoste si respectu falnic'a corona regala pe care, dupa ce a cucerit'o cu pretiulu sangelui filor sei, Romania, suverana si recunoscatore, o pune pe fruntea Augustului duce ce a condusu ostile sale spre gloria si isbanda.

Dupa dile lungi si cernite, Romania a vediutu resarindu pentru dens'a dile de lumina si de serbatore, mai alesu sub domnia Maiestatilor Voastre;

sub dens'a s'au indeplinitu visurile sale cele mai fericite, aspiratiunile sale cele mai inalte; sub dens'a ea a strabatutu o cale uriasa, dela intarirea unirei pana la neaternare si pana la suveranitate, drumu pentru care a trebuitu vécuri altoru popóra; sub dens'a Romani'a si-a afirmatu puterea bratiului pe campulu luptei, puterea mintiei in artele pazei; sub dens'a, asemenea s'a deschisu israelitiloru romani privelisea intrarei in cetatieni'a romanésca, prin reform'a constitutională, careia regatulu romanu 'i va dá o aplicatiune larga si generósă.

Domni'a Maiestatiloru Vóstre este dar pentru romani amintirea viua a gloriei trecutului si simbolului marirei viitoare. De aceea, astadi, ori-ce anima romanésca bate cu dragoste pentru August'a parechie care inpodobesce mandrulu tronul regal; si din tóte unghiurile tierei sbóra si se opresce in fati'a Maiestatiloru Vóstre urarea: cá se stapaniti ani multi si fericiti, conducédu natiunea, sub scutul libertatiei si alu dreptatiei, sub lumin'a culturai si a civilisatiunei, la indeplinirea maretiei missiuni ce 'i este rezervata in viéti'a popóraloru.

Se traiasca M. S. Regele Carolu I!

Se traiasca M. S. Regina Elisabet'a!

Traiasca regatulu Romaniei!"

Apoi, d. dr. Moritz Beck, predicatoriulu Templului Coral, a pronuntiatu urmatóarele cuvinte:

„Actulu memorabilu seversitu la 14 Martie face se simtia si anim'a nóstra bucuri'a cea mai adenca. Ne apropiamu plecati de Maiestatile Vóstre, pentru a exprimá, in numele israelitiloru de ritu occidental, urările si felicitările nóstre cele mai caldúrose si sincere, rugandu pe ceresculu parinte se verse comór'a binecuvantariloru si a fericirii asupra Maiestatiloru Vóstre si asupra patriei.

Romani'a constituindu-se in Regatu, va avea in viitoriu o missiune si mai marétiá si mai frumósă, care nu se va poté implini fára multu lucru si multe silintie seriósé. Fagaduimu cá patri'a ne va vedé pe noui Israelitii, in totdeauna in rendulu acelora, cari voru lucrá cu credintia si devotamentu pentru Maiestatile Vóstre, pentru binele si glori'a tierei.

Se traiasca M. S. Regele Carolu I!

Se traiasca M. S. Regin'a Elisabet'a!

Se traiésca Romani'a!"

In fine, d. Jacques Cohen, presedintele comunitatii israelite spaniole, s'a exprimat astfelu:

„In numele tuturor israelitiloru spanioli din Romani'a, sunt mandru si fericitu a depune la pitióarele tronului regal alu Maiestatiei Vóstre, sentimentele de recunoscintia si devotamentu si urările nóstre cele mai sincere, pentru actulu maretiu seversitu in dío'a de 14 Martiu.

Maiestatea Vóstra, proclamata primul Rege alu Romaniei, precum ati condusu la fericire si gloria acésta tiéra in timpu de 15 ani, cá primul capitanu, veti scí a o conduce la prosperarea si desvoltarea cu corón'a regala ce ati bine-meritat'o, si veti scí a indepliní dorintiele tuturor adeverati romani, cari v'au demonstratu devotamentulu si increderea nemarginita.

Se traiasca si se prospere regatulu Romaniei, sub sceptrulu gloriosu alu Maiestatiei Vóstre!

Se traiasca Carolu I, primul Rege alu Romaniei!

Se traiasca August'a si gratiós'a nóstra Regina, Elisabet'a!"

Aceste discursuri au fostu insoçite de cele mai viue aclamatiuni, cari isi aflau unu unanimu echou in multimea intiesata in curtea palatului.

Maiestatile Loru au multiamitu, in modulu celu mai gratiósu, delegatiunei, pentru acésta frumósă manifestatiune.

Nu mai puçinu inoposanta si espressiva a fostu manifestatiunea coloniei elene, care a avutu locu la 8 óre, in acea séra. Tóta piati'a palatului érá plina de mii de eleni, veniti cu music'a, cu facile si cu stindarde, se aclame, cu celu mai mare entusiasmu, pe Regele si pe Regin'a Romaniei. Coloni'a a tinutu a dovedi inca odata sentimentele fratiesci ce totdeauna au domnitu intre eleni si romani. Delegatiunea, compusa de d. Zerlendi, d. dr. Petzali, d. Papazoglu, d. Photius Haita si d. Nicolaide, primita fiindu de Maiestatile Loru, d. Zerlendi a adressatu Regelui si Reginei urmatóarele cuvinte:

Maiestatile Vóstre,

„Coloni'a elena din Bucuresti, traindu si prosperandu de ani indelungati sub scutul protectoru alu Maiestatile Vóstre, se simte fericita de a poté serbá in unire cu fratii sei romani acésta di, care permite Romaniei se culéga ródele independintiei sale, castigata cu pretiulu sangelui copiiloru sei,

condusi pe campulu de onóre si pe calea datoriei de gloriosulu loru Suveranu.

Adencu miscati de insemnat'a onóre ce ni se acórda de a fi admisi in present'i'a gratióseloru Vóstre Maiestati, ne grabimu a pune la pitióarele Augustului Vostu tronul sentimentele de profunda gratitudine si de nealterabilu devotamentu alu coloniei nóstre cátra Maiestatile Vóstre si poporulu romanu rogandu pe Atotopotintele se'i aiba pururea sub sânt'a sa paza.

Traiasca maiestatile Vóstre!

Traiasca Romani'a!"

Maiestatile Loru au exprimatvii multiamiri d-loru delegati, insarcinandu'i a le inpartasí intregi colonii elene. Retragerea s'a efectuatú érasí in mijloculu aclamatiuniloru celor mai entusiaste.

(Romanulu.)

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Salisce, in 3 Aprile 1881.

Onorate d-le Redactoru! In urm'a convocarei urmata in pretiutulu d-vóstre diariu — alegatorii din cerculu de alegere alu Cristianului s'au intrunitu astadi aici in Saliste in numeru de 43. Cifr'a acésta este destulu de semnificativa spre a poté intielege cá in ce gradu se interesséda inteligintia nóstra de pe la sate de sórtea viitoare a némului seu. — Dupace convocatoriulu d-lu Florianu a bineventatu pe alegatorii intruniti in sal'a scólei, i'a provocatu totuodata se se constitue spre a poté apoi deliberá asupra obiectelor ce erau la ordine. Adunatii au si aclamatu de presedinte pe d-lu Dr. Nicolae Calefariu, éra de notari pe invetiatorii Ivanu si Popa. La ordine a fostu pusa intrebarea „cá ce atitudine se observe romanii din cerculu acesta electoralu fatia de viitóre alegeri dietali.“ Obiectulu acesta a datu ocaziune la discussiuni infocate pentru-cá, pe candu Ivanu, Plaste si Josofu din Tilisc'a cereau se se pronuntia adunarea, cá-ci numai dupa ce se va pronuntia va poté urmá o alegere consciintiósa — Florianu si cu densulu mai toti notarii comunali erau in contra de a se pronuntia adunarea fatia de atitudine ce au se o observe romanii din cerculu acesta, din motivu sustineau densii, cá noi nu avem se prevenim cu conclusulu nostru, conclusele adunarei din 12 Maiu.

Majoritatea celoru presenti, fiindu pentru propunerea d-lui Florianu — cestiunea si obiectulu primu si-a afluat resolvarea sa in unu modu de totu neprecisu. Dupa aceea s'a purcesu la alegerea celoru 2 barbati pentru de a representá cerculu acesta la adunarea din 12 Maiu. Spre scopulu acesta s'a suspinsu siedinti'a pe câteva minute, éra dupa redeschidere la propunerea notariului din Galesiu s'a alesu domni Parteniu Cosma si Joanu Hannia din Sibiu prin aclamatiune.

Totuodata s'a decisu cá numitti domni alesi se repesinte cerculu acesta si in conferintia comuna cu Ungari'a. Conferintia in fine apoi a anuntiatu la propunerea d-lui N. Ivanu urmatoriulu conclusu: Alegatorii din cerculu de alegere alu Cristianului se deobliga a esecutá solidari conclusulu adunarei din 12 Maiu, sune acela pentru activitate séu passivitate. — Cu aceste siedinti'a s'a declarat de inchisa. Preotimea trebuie se regretamu cá nu a fostu tocmá cu crucea in frunte, de érá vr'unu maslu — nu ar fi lipsitu nici unulu din 7 cáti se receru — dar in adunare din doué tracturi protopresbiterale au fostu numai 4 di cu litere patru si adeca Neamtii din Saliste, Jug'a din Tilisc'a, Baila din Vale si Rachitianu din Galesu. Óre pana candu atáta indiferentismu sfintiloru parinti? Óre numai molitfelniculu se scape natiunea romana din perire? In privinti'a acésta lasu se judece on. publicu alu diariului d-vóstre, éra eu „dixi et salvavi animam meam.“

Daca preotimea cea cu venite grase stórse in diferite forme si chipuri — aici in marginime, la usi'a metropoliei nu e la culmea chiamarei sale, ce se dicemu despre ceilalti bieti preoti romani de pe campi'a Transilvaniei, cari isi castiga pánea de tóte dilele dupa córnele plugului. Sum inse convinsu cá aceia totu facu mai multu cá ai nostri — in afaceri publice nationale. — Inchaiu cu aceea cá in curendu ve voiú poté relatá mai multe despre adunarea pentru formarea unui comitetu pentru espositiunea nationala romana din Augustu an. c.

Marginénulu.

— Maieru, 28 Martiu st. n. 1881.

Prea onor. d-le Redactoru! Intemplarea trista ce s'a petrecutu in comun'a Maieru la 14 Decembre a. tr. candu ometulu surpandu-se a innecatu pe cei doui pecurari, este locuitoriloru din acésta comuna in via memoria inea, pentru-cá dintre acei doui pecurari astupati de ometu numai unulu s'a afluat, éra celalaltu pana in dío'a de astadi nu s'a afluat, cí jace sub ometu; si éta cá érá vinu a cere ospitalitatea diariului d-vóstre ce binevoiti a redigiá spre a publicá o intemplare si mai trista cá cea dintai, dicu mai trista, pentru consecintiele ce póte avé!

In nóptea din 25 spre 26 a curente, oile dela optu târle au fostu infestate de lupi, unele de doi lupi, altele numai de unulu. Pecurariiloru dela doué târle le-a succésu a alungá lupii fára de a stricá ceva oiloru; dar pecurarii dela siese târle nu au fostu asia norocosi pentru-cá, vrendu ei a scóte pe lupi din staululu oiloru unde apucasera a sári si a invrasbí oile, numai pe unulu din acei lupi l'au potutu scóte afara din staulu, éra celalaltu le-a saritu in fatia si pe toti siese i'a muscatu, pe unii de gura numai, pe altii de obrasu, nasu, falci, capu si mani. Totu in 26 a curente unu

lupu, póte totu acel'a ce a muscatu pe pecurari, a saritu la unu fitioru de aci ce merse cu vitregulu seu cu carulu dupa scanduri, se'l musce, dar fetiorulu avendu in mana securea l'a lovit de a caditu mortu.

Pecurarii, la ordinulu primariei comunale, s'au transportatu la medicu in Rodn'a, unde se afla si acum internati in spitalu.

Sermani proprietari de oi! Nu va fostu voue destulu a hraní preste érna pe lupi, mai ántaiu cu canii vostri, dupa aceea cu oile vóstre, cí trebuie acum se'i nutriti si cu sangele pecurariiloru vostri! Dóra nicairi in lumea acésta, nu au lupii si ursii asia frumósé drep-turi cá la noi, pentru-cá celu ce voiesce a puscá lupi séu ursi, trebuie se'si cumpere dreptulu la acésta cu 14 fl. pe anu, pe candu mai inainte celui ce aretá cá a puscatu un'a din acestea fere rapitóre si periculósé, i se dá remuneratiune de unu auru imperiale.

Basiliu Groze.

Apelu cátra publiculu romanu!

Ide'a arangiariei unei espositiuni romane s'a inbratiosiatu de poporulu romanu din tóte partile patriei nóstre, cu atáta caldura si insufetire, incatu avemu cele mai intemeiate sperantie la unu bunu succésu alu acestei intreprinderi.

Spre a incuragiá participarea si spre inbarbatare la progresu, subscrisulu comitetu a decisu distribuirea de premii, prin cari se se distinga si se se remunere die in cátuva cele mai bune si mai perfecte obiecte espuse.

Nu mai incape nici o indoiéla, cá cu cátu aceste premii voru fi mai mari si mai multe, cu atátu mai inbucuratori va fi succésu espositiunei, si totu deodata producentulu celu mai inteligentu si laboriosu va aflá cu atátu mai siguru remuneratiunea si distinctiunea sa meritata.

Premiile, voru constá de o parte din diplome si medailii de diferite clase, éra de alta parte din anumite sume de bani.

Diplomele si medailiile se voru acordá dreptu distinctiune labórei si inteligintiei producentului, fára privire la grup'a carei apartine obiectulu espusu; pe candu premiile banesci voru fi legate de unu anumitu scopu alu productiunei, d. e. pentru celu mai finu postavu, pentru cea mai frumósă si cea mai nobila prasila de vite, pentru cele mai frumósé póme etc. etc.

Mijlócele cele banesci, de cari dispune acestu comitetu, inse sunt atátu de modeste, in cátu din ele abia se voru poté creá premii banesci; din care cauza comitetulu s'a si adressatu cátra inaltulu gubernu alu tierei, pentru a ne inpartasí din budgetulu statului menitu spre asemenea scopuri, cu o suma óre-care spre crearea de premii, si credemu cá inaltulu gubernu nu va desconsiderá cererea nóstra.

Inse pentru a sporí cátu se póte numerulu premiiloru, subscrisulu comitetu afla de bine a invitá prin acésta atátu corporatiunile romane cátu si privatii la crearea de premii banesci.

Astfelu de premii voru portá numele donatoriului si se voru folosí numai spre scopulu determinatu de densulu.

Observamu aici, cá in intielesulu regulamentulu espositiunei, premiile se voru acordá din partea unui juriu compusu din barbati de specialitate.

Corporatiunile si privatii, cari se voru aflá indemnati a dá ascultare acestui apelu, sunt pof-titi a se adressá de a dreptulu la subscrisulu comitetu.

Sibiu, 13/25 Martiu 1881.

Comitetulu centralu alu espositiunei romane.

Parteniu Cosma m. p., Eug. Brote m. p.,
presedinte. secretariu.

Soiri diverse.

— (Convocare.) Subscrisulu am onóre a invitá pe toti alegatorii dietali romani din cerculu electoralu alu Cisnadii pe 12 Aprile a. c. cal. n., loco Sibiu, la 2 óre dupa amédi in sal'a caselor archidiececane foste ale lui Gerlitzi, la o conferentia.

Obiectulu punendu la ordinea dilei va fi alegerea a doi delegati, ce voru avea se participe si se repesinte cerculu electoralu supra numitu in conferenti'a generala romana convocata pe 12 Maiu 1881. Resinari, in 4 Aprile 1881.

In contielegere cu mai multi alegatori dietali.

Bucuru Cioranu.

— (Convocare.) Alegatorii colegiului electoralu alu Cosiocnei sunt prin acésta convocati

la o conferența pe 19 l. c. 10 ore a. m. ce se va ține în localitatea scôlei gr. or. din Cosiocna. Cosiocna, 6 Aprilie 1881.

Joane Hossu,
protopopu

în numele subcomitetului cerc. electoralu Cosiocna.

— (Convocare.) Subscriis prin această convocare cu totă stimă pre romanii alegatori de deputatu dietalu din cerculu de alegere alu Zorlentiului-Mare la conferența ținându la 14/26 Aprilie a. c. adeca pe Marti după Pasci la 2 ore după amăzi în Brebulu.

Credemu, cumcă toti onoratii alegatori inteligenti, dar mai cu sēma clerulu și invetiatorii își voru ține de santa datorința a participa la această conferența, alu carui scopu este alegerea unui sau doi delegati pentru conferența convocata la Sibiiu pre 12 Maiu a. c.

Recitia monta, în 5 Aprilie 1881 n.

Stefanovici; G. Pocreanu; A. Diaconoviciu; Mateiu Balanu; Joachimu Frentiu; Stefanu Albu; Petru Brosteanu; George Nicolaeviciu; Nicolau Gonteanu; Constantin Munteanu; Joanu Simu.

— (Cunoscutulu nostru basistu d-lu George Dima din Brasiovu) facendu o excursiune prin țiera a mai concertatu și la Lugosiu și la Aradu. În ambele acestea locuri d-lu Dima a fostu primitu cu multa simpatia și a seceratu aplause bine-meritate dela publiculu ce l'au auditu cantandu. Din partene ilu felicitamu din totă animă pentru succesulu avutu. În Duminec'a trecuta d-lu Dima urmandu unei onorifice invitari a cantatu în decursulu serviciului divin în catedral'a luteranilor, „Resignatiunea” cantare religiōsa de F. Mendelssohn-Bartholdy, acompaniatu fiindu pe organe de d-lu professoru W. Weiss.

— (Abundantele ploii) ce au cadiutu în septeman'a trecuta și mai continua încă și acum au causat crescerea apelor și riurilor, amenințandu mai multe localități cu inundații că și celea din anul trecut. Până acuma, grația ceriului, nu ni s'au semnalatu decât numai esundari parțiale, care n'au causat pagube mari. Cu toate acestea din cauză a mării neglijențe a organelor administrative, mai în totă țieră drumurile și sioselele sunt desfundate cu totul, ceea ce îngreuiēdă foarte multu comunicatiunea. Totu din cauză a ploilor suferă și cursulu regulatu alu trenurilor, care sunt necesitate a circula cu mare precauțiune, avendu a trece mai multe puncte periclitare ale reu terasatei linie ostice a calilor ferate unguresci.

— (Sciri economice.) Semanaturele de toamnă preste totu au ernatu foarte bine și n'au avutu a suferi că de altadata subț plagă a nesatiōsei siorecimi de câmpu. D'abea am intratu în primăveră și vegetatiunea a și începutu a se dezvoltă într'unu modu ce promite rezultate bune. Dacă ploile prin care s'au inauguratu lună lui Aprilie nu voru fi prea peste mesura multe, economii își voru putea face la timp sematurile lor de primăveră. Despre vii încă ni se spune că au ernatu preste totu bine. Continuandu timpul a remanea normalu, apoi anului acestuia de pe acuma i se pōte face unu prognosticu favorabilu în privința recoltei.

Cursulu bursei din Vien'a și Pest'a în 7 Aprilie st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur unguresca	115.50	115.60
I emisiune de oblig. de stat delu drumulu de feru orient. ung.	88.35	88.75
II emisiune de oblig. de stat delu drumulu de feru orient. ung.	105.—	105.25
Oblig. de stat delu 1876 de ale drumulu de feru orient. ung.	92.75	92.50
Inprumutulu drumurilor de feru ung.	130.60	131.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentulu	97.40	98.—
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	95.75	96.—
Obligatiuni urbariale temesiane	96.50	97.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	94.80	95.—
Obligatiuni urbariale transilvane	96.30	95.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	97.—	—
Obligatiuni ung. de rescumperarea diecimei de vinu	94.50	94.50
Datoria de stat austriaca în chartie	76.20	75.25
Datoria de stat în argintu	77.—	67.35
Rent'a de aur austriaca	93.55	93.30
Sorti de stat delu 1860	132.25	130.—
Actiuni de banca austro-ung.	815.—	812.—
Actiuni de banca de credit ung.	266.—	267.—
Actiuni de credit aust.	298.10	298.60
Sorti unguresci cu premii	117.25	117.50
Argintu	—	—
Galbini imper.	5.54	5.54
Napoleonoduru	9.29 1/2	9.30
100 marce nemtiesci	57.40	57.45

Cursuri de Bucuresei în Lei noi (franci).

4 Aprilie st. n. 1881.	
Obligatiuni rurale din 1864 convertite cu 6%	1. 93.5/8 b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 108.—
Obligatiuni dominiale cu 8%	„ 105.3/4 „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 103.—
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 97.—
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 103.—
Actiunile calilor fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ 68.20 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ 101.—
Prioritati cu 8%	„ —
Actiunile banței Romani'a din 1869	„ 320.—
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„ 250.—

Anuntiu.

Societatea actiunarie „HEBE“ va ține adunarea generală în Naseudu la **1 Maiu 1881** st. n. Obiectele: raportulu directiunei, raportulu cassariului și alu consiliului de inspectiune, regularea afacerilor directiunei și ale consiliului. Pertractarea propunerilor directiunei.

Pentru casulu, cându din lipsa de membri resp. voturi pe acestu terminu nu s'ar putea ține adunare, totu prin acestu anuntiu se invita DD. actionari la a II-a adunare, ce se va ține în **15 Maiu 1881** st. n. totu în locu Naseudu. La această adunare voru decide cei presenti.

(14)

Directiunea.

Publicatiune.

În urm'a emisului înaltului ministeriu regiōngaricu de culte și instructiune publica dđto.

— Martiu a. c. Nr. 5230, prin această se face cunoscutu: că la institutulu de mositu aici în Sibiiu, se va deschide în **2 Maiu a. c.** cursulu invetiamentulu. Primirea la acestu cursu va avea

locu în localitatea scôlei din strad'a érnei (Wintergasse) Nr. 26 pe langa producerea atestatului de botezu, de moralitate și ubicatiune.

Sibiiu, 18 Martiu n. 1881.

(10) 3—3

Comissiunea esaminate.

Neoplant'a.

1875.

Medalie de argintu,

Seghedinu.

1876.

Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a sune-
telor lor.

Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celor de constructiunea vechia și care, fiindu de 100 puncti, sunt asemenea celor de 140 puncti de constructiunea vechie.

Se afla totudeauna în depositu clopote, dela marimea cea mai mica până la 50 chilogr., precum și de proasce portative și de mana.

Se recomanda pentru comande câtu de multe

Antonie Novotny
în Timisiōra.

(7) 3—12

O bóla ce insufla grija, de care suferă multe clase de locuitori.

Bol'a începe cu mici neregularități ale stomacului, care dacă nu le vei baga în samă, ataca totu corpulu, anume rinichii, ficatulu, preste totu intrég'a sistema mistuitōre, în câtu existința iti e de compatimitu și numai mōrtea te pōte scapa de această suferința. Adesea pacientele nu scie de ce bóla suferă. Dacă inse elu se intrēba pe sinesi, atunci va pricepe unde și care este bóla lui.

Intrebare: Me dōre ceva, simtiu după mâncare ceva greutate în respiratiune? Me simtiu greu, imi vinu și ameteli? Nu cumva ochii au simptome de galbinare? Nu cumva cându me destepu din somnu, limb'a, ceriulu gurei și dintii, gur'a totă imi e prea bălōsa? Simtiu durere în cōste sau de spinare? Nu cumva simtiu că se ingrōsia laturea drēpta, că și cum ar cresce ficatulu? Este o lancedime sau ametiēla, care m'au apucatu, cându stau dreptu în susu? Este udulu coloratu usioru sau multu, însoțitu de unu sedimentu, ce se vede în vasu? După mâncare, este mistuirea însoțita de inflare panteceului? Produce de venturi și rēgaieli? Nu simti de multeori batutura de anima? Diversele acestea simptome nu apparu dintr'odata, dară una câte una nacajescu pe pacientu câtăva timp și sunt antemergatōriale unei bóle foarte grele.

Dacă această bóla este nesocotita mai multu timp, ea produce tuse uscata, însoțita de grētia. Mai tardiu pielea ti se usca și ia colōre galbina urita, manile și pitiōrele iti sunt coperite totudeauna de sudori reci. Cu câtu se bolnavescu mai tare rinichii și ficatulu, cu atâtu mai curendu vinu și doreri rheumatice, cându apoi cur'a usitata

contra acestei bóle, nu mai ajută nimicu.

Este foarte necesariu, că această bóla se se curescă câtu se pōte mai iute, îndată la începutulu ei, ceea ce se pōte face cu pușinta medicina, care se pōte considera că mediulocu adeverat spre a infrange bóla, a restaura apetitul și organele mistuitōre a le insanetosiă. — Această bóla se numesce: **Bóla de ficatu**, era midiu-loculu celu mai bun și mai sigur este: „**Extractulu lui Shaker**“, unu preparatu vegetabile, care se produce în Americ'a pentru proprietariulu A. J. White în New-Jork, în Londra și Frankfurt la Main. Acestu medicamentu lovesce în bazea bólei și o scōte cu totulu din întregulu sistemu alu corpului.

Se afla de vëndiare în depozite: Aradu la Ferdinand Csaja; Math. Rozsnyai. Bud'a-Pesta: Josifu Török în strad'a regēscă. Oradea-mare: Georgie Nyiri și la Misericordiani. Sibiiu: Augustu Deutsch. Hod-Mező-Vásárhely: Jul. Kiss. Caransebesiu: J. F. Müller. Clusiu: Joanu Biro, Nic. de Székly. Brasiovu: Fried. Steiner jun., Eduard Kugler. Oravitia: A. C. Knobloch. Segedinu: Alb. Kovács. Versietiu: G. Bienert, droguistu.

Proprietariu A. J. White; Agentur'a principală și en gros (cu ridicat'a) pentru Ungari'a, Transilvani'a și Croati'a la Jos. de Török, apothecariu în Bud'a-Pest'a, strad'a regēscă Nr. 12. (8) 5—6

Cesaro-regescu unice privilegiatele

Scule (serviciu) de mēsa patentate.

Aceste scule de mēsa patentate sunt cele mai noue, mai elegante și mai bune pentru folosirea de tōte dilele. Ele sunt celu mai frumosu ornamentu pentru fiecare menagiū. În fiecare bucata notată mai la vale, precum cutitu, furcutia, lingura etc. se afla incinsa o **pētra scumpa escelentu imitată** precum amethyst, opalu, saphiru, rubinu, smaragdu etc. Tōte obiectele notate mai jos sunt facute pe dîntregulu dintr'unu metalu albu că argintulu, care chiaru după o întrebuințare de mai multi ani își păstrēdă colōrea sa veritabila de argintu. Pentru această se ofere o **garanția de 10 ani**. Urmatōrele 24 bucati de **serviciu patentatu de mēsa** costa la olalta numai fl. 3.75 și adeca:

- 6 bucati cutite de mēsa patentate,
- 6 „ furcutie de mēsa patentate,
- 6 „ linguri de mēsa patentate,
- 6 „ linguri de cafea patentate.

Laolalta 24 bucati cu fabulosu de estinulu pretiu de numai

fl. 3.75 pre langa **garanția** în scrisa pentru conservarea colōrei lor de argintu și a bunei lor calitati. La o cum-parare dintr'odata a 48 bucati din aceste scule de mēsa, le oferimu acestea în cartōne practice facute anume spre acestu scopu cu pretulu numai de fl. 7 tōte 48 de bucati. Pre langa acestea mai recomandam: **Linguri mari patentate pentru scosu supu cu 50 cr., linguri patentate pentru scosu lapte cu 35 cr., linguri pentru legume, massive, patentate, 45 cr., o fassa mare de prezentatu 90 cr., ulciuru pentru lapte de marime mijlocie fl. 2.50, unu ulciuru pentru thee, de marime mijlocie, fl. 3, o cuthia pentru zaharu, fașonata, cu coperislu, fl. 1.80, cuthia pentru zaharu, cu gravuri fine, fl. 2.10, sfesnice pentru mēsa, elegante, înalte, fașon goticu, 1 parēchie fl. 2.25, aceleasi cu gravuri fine fl. 3.25, salaritie și pipernitie 60 cr., purtatōre pentru uleu și otietu, în douē parti, cu sticle de cristalu fl. 3.50, în patru parti fl. 4.75, piramida pentru chibrituri (lemnusie) de mēsa fl. 1.20, dose pentru tutunu, gravate, cu capacu saritoru 1.25, dopuri pentru sticle cu figuri comice, 3 bucati 60 cr., și încă o mie de alte obiecte. 10 ani garanția pentru conservarea colōrei de argintu a totoruru obiectelor de mai susu și pentru cea mai buna calitate a lor.**

Comandele se efectueđia prompt și conscientiosu, pre langa rambursa (Postnachnahme) sēu prealabila tramitere a pretiului. Scrisorile sunt a se adresa la

Blau & Kann, depository generali,
Vien'a, I, Heinrichshof.

NB. Sute de scrisori de multiamita și recunoscintia stau în buroulu nostru spre informare publica. Imitarea și falsificarea se voru pedepsi pe calea legei.

(9) 4—10

Editoru și redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Kraft.**